

1. GENEZA PROJEKTU

Projekt pod nazwą „Wędrowanie bez granic-wzrost atrakcyjności i dostępności obiektów turystycznych stanowiących element międzynarodowej trasy turystycznej Via Sacra – ETAP II”, jest kontynuacją realizowanego w latach 2010-2012 I Etapu, w ramach którego wdrażane są następujące zadania inwestycyjne:

Wang:

Modernizacja trasy turystycznej w obrębie kompleksu Kościoła Wang wraz z zagospodarowaniem terenu, z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych.

Renowacja i naprawa „łącznika” kościoła oraz naprawa zewnętrznych elementów konstrukcyjnych Kościoła Wang.

Zakup i instalacja specjalnego modelu Kościoła Wang w skali na placu kościelnym z przeznaczeniem dla osób niewidomych i niedowidzących.

Goerlitz:

Renowacja budynku z przeznaczeniem na miejsce wystaw opisujących historię Świętego Grobu wraz z zagospodarowaniem terenu (ławki)

Zakup i instalacja specjalnych modeli kaplic kompleksu Św. Grobu w skali dla os. niewidomych i niedowidzących

Jak również podejmowanych jest szereg działań z zakresu promocji i informacji po obu stronach granicy, w tym:

1. zintegrowany punkt informacji turystycznej/ zakup, instalacja oraz wdrożenie stanowiska multimedialnego
2. system „audio guide”
3. wielojęzyczne wydawnictwo prezentujące Kościół Wang i kompleks Św. Grobu
4. folder
5. ulotka
6. wystawa ruchoma prezentująca Kościół Wang opcjonalnie w Karpaczu i Goerlitz.
7. plakat
8. oświetlona tablica

Oraz organizowanych jest szereg spotkań integracyjnych społeczności polskiej i niemieckiej (studenci, pracownicy instytucji, osoby niepełnosprawne).

W wyniku wspólnych prac zarówno na etapie przygotowania jak i wdrażania projektu, zidentyfikowano kolejne problemy i doprecyzowano dalsze potrzeby, wynikiem których było podjęcie rozmów nad kontynuacją projektu. Dzięki owocnej współpracy obu zaangażowanych Instytucji, i efektem jakim w tym momencie już zostały osiągnięte, zarządcy zarówno Parafii Ewangelicko Augsburgskiej Wang, jak i Evangelische Kulturstiftung Görlitz podjęli decyzję o przystąpieniu do drugiego etapu. W toku spotkań odbywających się na kanwie realizowanego już I Etapu, skonkretyzowano cele, dalsze działania, grupy docelowe, ustalono harmonogram finansowo – czasowy i przystąpiono do dalszej współpracy poprzez podpisanie kolejnej umowy partnerskiej.

Kontynuacja podjętych w I Etapie działań, pozwoli w sposób pełniejszy odpowiedzieć na zidentyfikowane poniżej problemy, oraz utrwalić efekty dobrych praktyk podjętych w ramach dotychczasowej współpracy.

2. ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY

Realizacja przedmiotowego projektu będzie odpowiedzią na zidentyfikowane po obu stronach granicy problemy, stanowiące o spójności I i II Etapu projektu tj.:

-obniżona dostępność i atrakcyjność turystyczna Kościoła Wang i kompleksu Św. Grobu/ cmentarza Św. Mikołaja. Istniejące bariery infrastrukturalne (szczególnie Kompleks Kościoła Wang), jak również brak wystarczająco efektywnego systemu informacji i promocji znacznie ogranicza liczebność potencjalnej grupy odbiorców zainteresowanych omawianymi obiektami turystyki kulturowej. Niski poziom informacji wraz z istniejącymi barierami językowymi rzutuje na niższą dostępność obiektów i ich atrakcyjność turystyczną.

-bariery językowe, infrastrukturalne, socjokulturowe (wzajemna nieufność i uprzedzenie). Bariery językowe (niewystarczający poziom znajomości języka wśród partnerów) wraz z barierami socjokulturowymi, na które składają się historycznie uwarunkowana nieufność, a także siła i moc istniejących stereotypów razem powodują bariery komunikacyjne, a także niezadawalającą ilość pomysłów inicjujących zgodną i konstruktywną współpracę w obszarze pogranicza. Bariery mentalne, a także wciąż zbyt mała ilość przykładów dobrych praktyk, generują niewystarczający poziom kapitału społecznego po obu stronach granicy. Koncentracja na różnicach, a także brak wspólnych celów takich jak „zwiększenie atrakcyjności turystycznej pogranicza” powoduje, obupólne straty, w tym m.in. straconą szansą na efekt synergii, który mógłby być generowany dzięki m.in. kompleksowej ofercie turystycznej prezentującej jednocześnie 2 obiekty, jako produkty o znaczeniu ponadregionalnym. Zintegrowana oferta turystyczna mogłaby mieć przełożenie m.in. na rozwój bazy turystycznej po obu stronach granicy, zwiększenie wiedzy na temat historii i wspólnych korzeni, zwiększenie kompetencji językowych, rozwój współpracy partnerskiej, nawiązanie nowych kontaktów i znajomości.

-niska jakość systemu informacji i promocji. Dostępny system informacji i promocji wydaje się niedość innowacyjny i atrakcyjny. W dobie społeczeństwa cyfrowego, koniecznym wydaje się zwiększenie poziomu wizualizacji i atrakcyjności graficznej prezentowanych obiektów dzięki zastosowaniu m.in. multimediiów. Brak coraz powszechniejszej w turystyce kulturowej interaktywności zwiedzanych obiektów wydaje się być dużym ograniczeniem, zwłaszcza dla os. niewidomych. Natomiast ograniczenie w postaci braku tłumaczeń materiałów i wydawnictw informacyjnych w wielu językach, w tym w szczególności języku partnerów znacznie ogranicza krąg potencjalnych zainteresowanych obiektami, przekładając się na niski poziom wiedzy i zainteresowania wśród turystów, przekładając się na kwestię postrzegania przygotowania partnera do obsługi ruchu turystycznego.

-braki w zakresie rozwiązań dla os. niepełnosprawnych (Kościół Wang), chodzi tu szczególnie o brak przystosowania terenu wokół obiektu dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Do istniejących, nie uwzględnionych w I Etapie uciążliwości należy m.in. brak dostosowania krężganków Kościoła Wang do możliwości poruszania się na wózkach inwalidzkich, wyboista trasa spacerowa w okolicach Kompleksu Św. Grobu i cmentarza Św. Mikołaja. Istniejące nierówności stanowią barierę infrastrukturalną dla osób z ograniczonymi zdolnościami ruchowymi, automatycznie wykluczając je z możliwości bezproblemowego dotarcia do atrakcji turystycznych w obrębie obiektów Via Sacra. Co, więcej brakuje ławeczek, na których mogłaby spocząć osoba, z problemami układu oddechowego (choroby płuc, astma), a także os. starsze o obniżonej kondycji fizycznej, niezbędnej do poruszania się po górzystym terenie.

-brak środków na niezbędne prace. Planowane do realizacji prace przekraczają możliwości finansowe partnerów projektu. Przychody ze sprzedaży biletów pokrywają bieżące zapotrzebowanie, tj. koszty eksploatacji i utrzymania obiektów. Przewidziane prace wymagają większej puli środków finansowych. Brakujący kapitał finansowy stanowi dużą barierę zarówno po jednej, jak i drugiej strony granicy, hamując tym samym tempo niwelowania istniejących ograniczeń i trudności.

-niewykorzystany potencjał turystyczny obiektów zlokalizowanych. na szlaku Via Sacra. Kościół Wang i Kompleks Św. Grobu/cmentarz Św. Mikołaja zlokalizowane są na międzynarodowym szlaku turystycznym Via Sacra, biegnącym przez dawny europejski obszar kulturowy, który łączy miejsca sakralne, a zarazem produkty

turystyki kulturowej nawiązujące do wspólnej historii, kultury tradycji duchowej ponadgranicznego regionu PL, Niemiec i Czech. Przedmiotowy projekt w sposób szczególny koncentruje się na wsparciu zabytków sakralnych Świątyni Wang, jak i Kompleksu św. Grobu, które stanowią obiekty o znaczeniu ponadregionalnym, a nawet europejskim, chociażby dlatego, że Święty Grób liczy ponad 500 lat, i jest wierną repliką Świętego Grobu ze średniowiecznej Jerozolimy. Najbardziej charakterystyczne dla Kościoła Wang to głowy o rozdwojonych językach, niegdyś symbol mądrości u wikingów. Brak profesjonalnego wspólnego systemu informacji i promocji o tych obiektach, ograniczają liczbę potencjalnych zainteresowanych omawianymi produktami turystyki kulturowej, co negatywnie oddziałuje na poziom rozwoju bazy kulturowej zarówno po jednej, jak i po drugiej stronie granicy. Kompleksowa oferta turystyczna wzbogacona o fachowy system informacji i promocji pozytywnie wpłynęłaby na wizerunek atrakcji turystycznych, zwiększając tym samym ich potencjał turystyczny.

Realizacja projektu w dużej mierze może zniwelować wymienione powyżej trudności.

3. ZAKRES PROJEKTU

Stanie się tak za pomocą realizacji zaplanowanego zakresu rzeczowego projektu, który przewiduje realizację zadań w ramach grup o podobnym charakterze tj.:

- Wspólne przygotowanie
- Zadanie inwestycyjne
- System informacji i promocji
- Organizacja spotkań integracyjnych
- Zarządzanie projektem

ZADANIA INWESTYCYJNE (BUDOWLANE)

WANG

Rodzaj zadania	Opis zadania
Prace restauracyjne, remontowe oraz modernizacja kompleksu kościoła WANG w Karpaczu.	Restauracja, modernizacja i dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych krużganków kościoła WANG: Renowacja oraz naprawa krużganków dostępnych bezpłatnie w kościele WANG wraz z dostosowaniem dla zwiedzania przez osoby niepełnosprawne. W ramach zadania przewidziany jest m. in. zamówienie 2 szt specjalnych wózka inwalidzkiego, wymiana i naprawa oświetlenia, wymiana podłogi, prace impregacyjne, itp.
	Restauracja zabytkowej fontanny w kompleksie kościoła WANG w Karpaczu: Prace naprawcze i remontowe oraz dostosowawcze fontanny plenerowej przed wejściem do kościoła WANG. Prace kamieniarskie, hydrauliczne, murarskie ziemne. Odtworzenie historycznego kształtu części lancy tryskającej oraz instalacja ławek w sąsiedztwie fontanny. Udostępnienie terenu wokół fontanny jako miejsce spoczynku i zadumy turystów zwiedzających Karkonosze oraz kościół WANG.
	Oświetlenie kompleksu WANG, stanowiącego ważny element na trasie turystycznej Via Sacra, oraz punkt docelowy nowopowstałej ścieżki: Remont oraz dostosowanie systemu oświetlenia kompleksu kościoła WANG do wymogów energooszczędności. Uwidaczniający charakterystyczne elementy architektury i otoczenia, wspierający system monitoringu kamerowego oraz p.poż. Dzięki oświetleniu, możliwe będzie bezpłatne korzystanie z atrakcji trasy Via Sacra również w godzinach wieczornych w ramach całego kompleksu kościoła WANG . Wykonawca otrzyma zamówienia wg zasady: "projekt + wykonanie".
	Inspektor nadzoru - niezbędny do przeprowadzenia zadania związanego z

robotami budowlanymi w projekcie

GOERLITZ

Rodzaj zadania	Opis zadania
Zwiększenie dostępności cmentarza Św. Mikołaja dla turystów poprzez przebudowę, dostosowanie tras do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych (=jedynie lekki stopień niepełnosprawności).	Zapewnienie dojścia, zabezpieczenie i zwiększenie atrakcyjności otoczenia grobu Jakoba Böhme i miejsca pochówku Maximiliana Avenariususa poprzez wycięcie drzew, oczyszczenie i przygotowanie terenu.
	Zakup, montaż i zamocowanie stojaków na rowery dla turystów poruszających się na rowerach
	Zwiększenie dostępności dla turystów i dostosowanie tras turystycznych cmentarza Św. Mikołaja Planowanie (i usługi dodatkowe) Realizacja budowy

ZADANIA NIEINWESTYCYJNE – REALIZOWANE W PODOBNYM WYMIARZE W WANG I GOERLITZ

- System informacji i promocji
- Organizacja spotkań integracyjnych

Rodzaj zadania	Opis zadania
System informacji i promocji, w tym:	
Album <u>Goerlitz i Karpacz</u>	Promocja działania: Album dwujęzyczny WANG i Święty Grób. Nakład 5 000 szt, twarda okładka, papier kreda. Wykonawca otrzyma zamówienia wg zasady: "projekt + wykonanie"
Ulotka <u>Goerlitz i Karpacz</u>	Ulotka dwujęzyczna promująca projekt kościoła Wang oraz dojazd do Świętego Grobu w Goerlitz. Nakład: 1 mln sztuk (Szacunek: 200 000 os/rok x 5 lat trwałości projektu). Ulotka będzie w formie jednokartkowej, o wymiarze ok. 15 cm x 10 cm. Koszt jednostkowy: 0,02 euro.
Stanowisko komputerowe <u>Goerlitz i Karpacz</u>	Instalacja stanowiska komputerowego z dostępem do internetu (do informacyjnych stron internetowych o charakterze turystycznym) i dostępnego bezpłatnie dla turystów zwiedzających WANG (1 szt) i Grób Chrystusa (1 szt)
Tablice informacyjne <u>Goerlitz i Karpacz</u>	Zakup i montaż wolnostojących map/ tablic informacyjnych (istniejących) tras na terenie Karpacza i jego okolic: 2 sztuki Karpacz + 2 szt Goerlitz
Promocja projektu	1. Tablice informacyjno- pamiątkowe zgodne z wymogami EWT 2. Naklejki na kupowany sprzęt multimedialny zgodne z wymogami EWT
Intergracyjny obóz rowerowy, z elementami nauki języka polskiego i niemieckiego (dwie edycje) <u>Goerlitz i Karpacz</u>	Partnerski Integracyjny obóz rowerowy - językowy dla chętnych pochodzących z Polski i Niemiec wytypowanych przez Lidera i Partnerów projektu. Na zakończenie grupa rowerami wykona trasę do Partnera w Goerlitz. Obóz zostanie urozmaicony o zajęcia językowe dla dzieci i młodzieży pochodzących z Polski i Niemiec. W ramach zajęć integracyjnych i językowych uczestnicy przygotowują przedstawienie, które zostanie pokazane turystom zwiedzającym Kościół WANG oraz po przejeździe rowerami do Partnera w Goerlitz, również turystom odwiedzającym

	Św. Grób. Obóz zostanie zorganizowany dwa razy w ciągu trwania projektu (raz w każdym roku). Grupa około 15 - 20 osób + 2 opiekunów + 2 nauczycieli języka niemieckiego i polskiego + 1 fizykoterapeuta. Koszty obejmować będą: nocleg (w tym jeden nocleg w Goerlitz), wyżywienie, transport, transport sprzętu, obsługę fizykoterapeuty, koszulki z nadrukiem dla wszystkich uczestników (50 sztuk).
--	--

POZOSTAŁE ZADANIA – REALIZOWANE W PODOBNYM WYMIARZE W WANG I GOERLITZ

- Wspólne przygotowanie
- Zarządzanie projektem

Rodzaj zadania	Opis zadania
Wspólne przygotowanie	<ol style="list-style-type: none"> 1. ustalenie harmonogramu spotkań roboczych w sprawie projektu, organizacja spotkań 2. omówienie potrzeby realizacji projektu- identyfikowanie problemów, wymiana doświadczeń 3. opracowanie idei/koncepcji projektowej, celów, zakresu projektu 4. ustalenie struktury zarządzania projektem i zakresu odpowiedzialności – powołanie zespołu kierującego i wspólnego personelu, ustalenie kanałów przepływu informacji 5. przygotowanie przeprowadzenie procedur przetargowych, wyłonienie wykonawców 6. przygotowanie dokumentacji technicznej, wniosku, załączników do wniosku 7. przygotowanie tłumaczeń <p>Realizację projektu poprzedziły spotkania robocze. Projekt będzie realizowany przez wspólny personel powołany na pierwszych spotkaniach roboczych, będący kontynuacją pracy podjętej w I Etapie. Ustalona struktura przewiduje wyraźny podział kompetencji pracowników zaangażowanych w zadania tj. zespół kierujący w składzie osoby na stanowisku Reprezentacja lidera projektu/Koordinator projektu ze strony Parafii Wang w Karpaczu, jak również Koordynator projektu po niemieckiej stronie w osobie Przewodniczącej Ewangelickiej Fundacji Kultury Goerlitz zaangażowani są m.in. w grupę zadań „wspólnie przygotowanie”. Działania w ramach tej grupy do momentu informacji o otrzymaniu dofinansowania prowadzone będą bezkosztowo (prócz tłumaczenia załączników do dokumentacji aplikacyjnej).</p>
Zarządzanie projektem	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja spotkań zespołu kierującego i wspólnego personelu 2. Kontrola realizacji projektu - weryfikacja zgodności projektu z harmonogramem inwestycji 3. Utrzymanie stałego kontaktu z inspektorem nadzoru i konserwatorem zabytków 4. Identyfikacja i niwelacja zagrożeń i ryzyk projektu 5. Kontrola formalno-prawna projektu - koordynacja pozyskiwania niezbędnych pozwoleń i decyzji 6. Odbiory częściowe i końcowe produktów projektu 7. Przygotowanie wniosków o płatność, rozliczenia

Wyjaśnienie dotyczące różnicy zaangażowania partnerów w ramach poszczególnych zadań, w tym dokładnie:

ZADANIA INWESTYCYJNE, mniejszy zakres prac w obrębie Kompleksu Św. Grobu/cmentarza Św. Mikołaja niż w obrębie Kościoła Wang, ma związek z tym, iż prace renowacyjne w obrębie kompleksu niemieckiego partnera zostały już w większości zrealizowane. Podobnie wygląda kwestia dostosowania kompleksu do potrzeb osób niepełnosprawnych. Kompleks Św. Grobu jest obiektem w większym stopniu przyjaznym dla os. niepełnosprawnych, w tym m.in. os. ograniczonych ruchowo ze względu na podjazdy, obecność dźwigu osobowego. Ww. racje zdecydowały o mniejszym zaangażowaniu finansowym po stronie niemieckiego partnera.

4. CELE PROJEKTU

Realizacja projektu w zaplanowanym zakresie przyniesie określone długoterminowe korzyści, nawiązujące do I Etapu projektu i służące wzmocnieniu i utrwaleniu jego efektów, tj. :

- **wzrost integracji kulturowej**, wynikający ze zmniejszenia istniejących barier mentalnych, uprzedzeń socjokulturowych, co jest wynikiem lepszego postrzegania partnera, w efekcie efektywnej i niezakłóconej realizacji przedsięwzięcia, generującej obopólne korzyści po obu stronach granicy (oczekiwany efekt zostanie osiągnięty m.in. dzięki: organizacji szeregu spotkań wspólnego personelu, efektywnej współpracy zespołów pogranicza, spotkaniom mającym na celu wymianę doświadczeń pracowników/opiekunów wspieranych obiektów, warsztatów dla dzieci i młodzieży środowisk polskich i niemieckich)
- **zmniejszenie barier językowych**, będzie to możliwe za pomocą przygotowania w ramach zadania systemu informacji i promocji wielojęzycznych materiałów promocyjnych tj. wielojęzycznych ulotek, wydawnictw, tablic informacyjnych, co zwiększy kompetencje językowe. Zaplanowane obozy integracyjne po obu stronach granicy będą okazją do przełamania istniejących barier komunikacyjnych.
- **poprawa jakości życia**, wynikająca z możliwości zwiedzania atrakcji turystycznych dla wszystkich zainteresowanych, w tym także osób dotkniętych pewnymi ograniczeniami, tj. gorsza kondycja fizyczna - os. starsze, osoby o ograniczonych zdolnościach ruchowych, osoby niedowidzące i niewidome. Zaplanowane udogodnienia będą minimalizowały dotychczasowe utrudnienia. Co więcej, zaplanowane w projekcie wyposażenie infrastruktury turystycznej w multimedia tj. stanowiska multimedialne, oraz dostosowanie oferty infrastrukturalnej do potrzeb osób niepełnosprawnych (krużganki Kościoła Wang wraz z specjalnie dostosowanymi wózkami inwalidzkimi, trasy spacerów wraz z infrastrukturą), poprawią odbiór i jakość oferty turystycznej.
- **wzrost zadowolenia turysty** - większa efektywność oferowanych produktów turystycznych. Realizacja projektu pozwoli uatrakcyjnić ofertę turystyczną Kościoła Wang i Kompleksu Św. Grobu/ cmentarza Św. Mikołaja w wyniku przeprowadzenia prac modernizacyjnych i renowacyjnych z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych. Dostosowanie kompleksów do wysokiej jakości obsługi turystów wraz innowacyjnym i atrakcyjnym systemem informacji i promocji będzie zwiększała poziom wiedzy i informacji na temat zwiedzanych obiektów.
- **wzrost uczestnictwa turystów w ofercie kultur**, zwiększona atrakcyjność turystyczna obiektów i efektywność proponowanych atrakcji zwiększy zainteresowanie turystów wspieranymi produktami turystyki kulturowej. Zniwelowane bariery infrastrukturalne, językowe i socjokulturowe będą skłaniały do poznawania bogactwa potencjału turystycznego pogranicza polsko-niemieckiego, w tym obiektów zlokalizowanych na międzynarodowym szlaku turystycznym Via Sacra.
- **poprawa wizerunku atrakcji turystycznych**, zwiększenie atrakcyjności turystycznej obiektów w wyniku przeprowadzonych prac modernizacyjnych i renowacyjnych wraz z wykonaniem udogodnień dla os. niepełnosprawnych, ponadto zapewnienie wysokiej jakości systemu informacji i promocji turystycznej będzie wpływało na poprawę postrzegania atrakcyjności turystycznej pogranicza i przełoży się na odczuwalną poprawę jakości obsługi ruchu turystycznego, co w konsekwencji poprawi wizerunek atrakcji turystycznych produktów turystyki kulturowej zlokalizowanych na szlaku Via Sacra.

4. PERSONEL PROJEKTU

W ramach projektu, podobnie jak w jego I Etapie, zaangażowane zostaną przede wszystkim osoby, będące zarządcami obu Instytucji:

Parafia Ewangelicko – Augsburska Wang - Proboszcz Edwin Pech

Evangelische Kulturstiftung Görlitz - Oberkonsistorialraetin Margritt Kempgen

Ich wieloletnie doświadczenie w ramach prowadzenia działalności powierzonych im instytucji, znajomość problematyki i potrzeb zarządzanych obiektów i odbiorców ich oferty, jak również ugruntowane doświadczenie w realizacji projektów, w tym także transgranicznych, dofinansowanych z zewnętrznych źródeł finansowych stanowiąc będą o trwałości i powodzeniu projektu, oraz rezultatów, jakie w jego wyniku zostaną osiągnięte.

Dodatkowo do realizacji projektu zostaną zaangażowane osoby z własnych struktur lub osoby wyłonione z zewnątrz celem usprawnienia procesu zarządzania i wdrażania projektu, tj. przede wszystkim w zakresie gospodarki finansowej projektu.